

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de dōne ori pre septembra: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiune se face in Sabiu la espeditura foie pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate cātra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 51. ANULU XX.

Sabiu, in 25 Iuniu (7 Iuliu) 1872.

tră celelalte părți ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru principi si tieri straine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plasescu pentru înfăla 1/2 oră en 7 cr. sirul, pentru a dōna 1/2 oră cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegraful Român“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1872. — Pretiulu abonamentului pre 1/2 de anu e :

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Transilvania si Monarchia austro-ungurésca 4 fl. v. v.

Pentru România si strainatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intarzia cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugāmu a se scrie curat, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandāmu on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) că impreunate cu spese mai putiene si că mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

„Editur'a „Telegrafului Român“
in Sabiu.

Cătra natiunea româna !*)

Spre a chiarifică puselivnea nostra fatia cu conclusulu conferintiei natiunale din Alb'a-Iuli'a, dela 27 Iuniu, ne adresāmu cătra publicul român cu urmatorele :

Cându amu alergat la Sabiu in conferintia nationala din 5—6 Maiu la carea s'au invitatu toti români in forma corespondientia a scopului, de cătra clubulu nationalu din Fagaras, carele representēdā voint'a alorū 80 mii de români ai tierei Oltului, — amu fostu de convictione, că acea invitare purcede din o necessitate imperativa, de carea erau români din tote părțile tierei petrunsi, cari reclamau o asemenea adunare si consultare pâna cându erā inca tempulu.

Cându noi dela acea conferintia — de-si mica, dara representata prin distinsi inteliginti din tote părțile tierei, parte mare tra misi ai cluburilor nationali — amu primitu insarcinarea, de a duce programulu ei la indeplinire, adeca de a lucra pentru neconditionat'a participare la alegerile dietali si in totu loculu, unde este posibilu, a se alege de ablegati români devotati causei nationale, apoi a initiat convocarea unui congresu nationalu spre statorirea tienutel politice ulteriore,

— nu amu cugetat a face causa se parati, nici amu voit sa ne facem singuri conduceri ai natiunei române si causei ei, séu sa eschidem pre altii dela acesta rola grea, ci petrunsi fiindu de sanctien'a causei nationali si lepadandu-ne de ori-ce ambitioni si interese personali si per-

rescându lucrările ne sincere si pre sub ascunsu, precum amu declaratu in actele nostre de pâna acum, amu nisuitu numai, a scote pre natiunea nostra din letargia passivitatiei, a o readuce la vieti'a reavuta pre cāmpulu politicu, a o indemnā deocamdata,

că planurile dejā inscenate de corumpere si de seducere a alegatorilor români in castre straine, sa le intempine cu resolutiune si barbatia, si sa nu-si mai cededit séu tradedie in māni neromâne, terenul, ce-lu pote ocupā, iera apoi dupa trecerea acestui viscolu (in care ne afiamu in momentulu de fatia) in linișce si dupa usulu vechiu, adoptat u de intrég'a natiune româna, si practisat dela an. 1848

pâna la an. 1863; sa mijlocim reinvierea congresului nationalu generalu, sa preparāmu de tempuriu pre toti connationalii pentru obiectele acelui'a, impartasindu-i starea causei românilor pâna la an. currentu si aci in congresu — iera nu in altu locu — sa-si statorēsa natiunea program'a sea pre viitoru si solidaritatea in procedere. Actele nōstre impartasite publicului pâna acum dovedescu din destulu cele dise.

Acestu terenu alu activitathei s'au primitu — pulemu dice — in tote părțile Ardélului locuite de români.

Mic'a divergintia de pareri, au fostu numai aceea, ca unele părți doreau congresulu inainte de alegeri.

Dupa intențiunile Metropolitilor nostrii natiunali avea sa se satisfaca si acelui dorintie; insa cerendu Metropolitii români voia dela regim — s'au respunsu, ca congresulu se va putea tinea numai dupa seversarea alegerilor.

De aici — se vede — au luat unii barbati români ansa, că sa paralisedie cursulu naturalu si consecinte alu lucrărilor acestui comitetu si sa aduca — cu voia séu fāra de voia — o noua confusione intre români Transilvanie.

Nu insante de alegeri, ci dupa ce acestea s'au pusu in cursu, se conchiamava prin unele jurnale, sob considerante seducatore la conclusele dela Mercurea, o conferintia la Alb'a-Iuli'a pre 27 Iuniu a. c. si adeca de cătra 3 barbati, dintre cari unulu dimpreuna cu 4 alti passivisti, in conferintia din 5—6 Maiu au primitu acea parere, că sa se faca tote pregatirile pentru alegeri, altul s'au declaratu prin 22—23 Iuniu in fatia românilor din Clusiu pentru activitate, iera alu treilea, s'au designatu deja de deputatu in Abrudu; si cu tote, ca majoritatea inteligintiei, ce au compusu comisiunea pregatitorie dela Alb'a-Iuli'a de conclusulu acelei conferintie au propusu participarea la alegeri, carea propanere s'au referatu de corifeulu passivitatiei, totusi conferintia in carea celo mai multe părți ele tierei nu au fostu reprezentate (cu o neinsemnata majoritate) au conclusu abtienerea dela alegerile dietali!

Resultatulu momentatu a acelei conferintie natiunali este dara, o confusione in mijloculu alegerilor, este scissiunea natiunei in dove tabere inimice, este deocamdata impedecarea solidaritatiei.

Ce scopu putea avea conchiamarea acelei conferintie ?

Déca „participarea la alegeri“, pentru carea toti români erau preparati si cei mai mulii resoluti; apoi nu pote nimenea intielege necessitatea acelei conferintie, de ori-ce acestu terenu erā dejā preparatu de noi, si acei domni convocatori si initiatori ai conferintiei, fiindu sinceri connationali, trebuiau numai prin jurnalistica séu in altu modu a si declarā frane parerile loru in asta directiune, iera nu sa aduca pre români alegatori acolo, că sa sia preparati de a-si dā voturile loru — la ablegati neromâni.

Déca insa scopulu au fostu „passivitate“ apoi nu pricepemu, de ce s'au mascatu acestu scopu pre cont'a nostra si a Archipastorilor, „ca adeca conferintia nationala inca nu s'au conchiamatu“ si nu pricepemu de ce nu s'au conchiamatu atare conferintia la Alb'a-Iuli'a inca inainte de incepitulu alegerilor si cătu de tempuriu inaiote de pregatirile pentru alegeri, iera nu in cursulu acestora, cându prin unu nou conlusul de passivitate confusionea cea mare nu se mai putea evitā. Ce erā pentru corifei passivitatiei mai usioru, si mai onestu de cătu séu sa-si apere conclusele loru dela Mercurea cu armele cele usitate — séu sa-si descopere intențiunea loru inca in conferintia din 5—6 Maiu, unde au primitu propanere, de a preparā pre poporul român pentru alegeri (ou scimu spre alu cui scopu !)

Iera déca prin conchiamarea si inițierea unei conferintie s'au intentionat pote numai a se dā unu revansu conferintei din Sabiu si dora a desavuā pre comitetulu ei, séu a se pune altii de conduceri si natiuneli; apoi o spunem, ca de o parte pretiulu, cu care erā a se ajunge acestu scopu, in sine nefastu, adeca noua confusione intre români, e prea mare, e prea greu si injustifyicaveru; iera de alta parte noi inca demultu si in deosebi in manifestiunea nostra din 8/20 Maiu a. c. (nr. 47 „Tel. Rom.“) amu declaratu „ca bucurosu concedem conducerea causei nationale la toti cei chiamati pentru acesta, numai scissiunea sa se ocoleșca intre inteliginti'a nostra.“

Judece dara ori-ce român intre intențiunile, lucrările si actele nōstre si intre acelor'a ce au condusu adunarea si au produsu conclusulu dela A. Iuli'a din 27 Iuniu!

Cu tote acestea noi, nu ne admitemu a degradā acelu conclusu, câci suntemu gal'a sa respectāmu si parerea contraria a fratilor nostrii, asemenea amu si dorit u sa respectāmu si pre conferintia connationalilor nostrii din 27 Iuniu.

Déca inse aceea séu sōrtea românilor au voită asiā, că dōue concluse contradicătoare aduse in dōue conferintie (numesca-se ele si particulari) sa desparta pre natiune in partide pronunciate; apoi déca mai simte vre-unu român u pentru concordia, pentru intrunirea tuturor partidelor, pentru solidaritatea natiunala — atunci cea mai imperativa necessitate se arata, ca sa se efectueze dupa alegeri congresulu natiunalu pre calea, ce déjà s'au preparat si numai acelu român u pote sa fie in contra acestui congresu, acestei cofrintie generali, carele doresce a vedea si mai de parte pre natiunea sea sfasiata in partide inimice pronunciate.

Pâna atunci, si in deosebi in decursulu alegerilor, acestu comitetu, consciu de chiamarea sea, va lucra fāra obosire si dupa poterile sele in directiunea de pâna acum, si din nou recomanda tuturor românilor, a-si inteti tote poterile loru pentru alegerea de deputatu român, unde acesta se mai poate face, si a nu cede terenul loru altor'a; si acesta o facem cu atâtua mai multu, cu cătu scimus, ca o parte prea insemnata din conferintia din Alb'a-Iuli'a au fostu pentru parerea nostra si ca in cause asiā grave nationali, o majoritate neinsemnata, carea pote reprezentā numai parerea ficsa din unu tienutu săp multu dōue, nu pote si nu vrea a aduce in periculu pre tote tienuturile si părțile tierei locuite de români!

Românilor ! nu ve lasati amagiti de ideile cele yane ale acelor'a, cari voru a face monopolu din cause natiunali; nu ve amagiti de resbunare vana a unor'a asupr'a connationalilor loru; sa nu ve amagēsca nici preocupatiuni confessionali; câci caus'a natiunale numai prin devotamentu curatu, sinceru si nepatatu se poate promova spre bine.

In fine ne adresam cătra ori-ce român si lu provocāmu, ca si pâna la congresulu viitoru sa conlucrē pentru promovarea causei natiunali si sa-si manifeste fāra rezerva opinioanele sele despre lucrările si intențiunile nostre cătu si despre ale altor'a, si in specie provocāmu pre tote cluburile nōstre politice din tienuturi de a-si manifesta parerile si cu deosebire a se enunciā asupr'a materialului de programu nationalu publicat u de la comitetu, — a-si face observatiunile, modificarile séu adaosele ce cugeta a servi spre completarea programului nationalu — ce se va staveri in congresu — fia in jurnale fia in calea corespondinției; pentru ca noi conditionāmu reesitulu scopurilor nōstre de concursulu tuturor'a, si nu vom

Alb'a - Iuli'a, 28 Ianuia 1872.

(Urmare.)

(Pentru că publicul să aibă șirul lucrului neintreruptu repetitiv punctele în care se intrunisera mai mulți în preșă adunări.)

Conferința națională română, conchiasmata de către confratii nostri Dr. Ratiu E. Macelariu și M. Nicolă președintă de astăzi, lăudând de nou în de apărare considerațiile acele răiuni grave, care au constrensu pre conferința tineră la Mercurea în Martiu 1872, că sa recomande alegatorilor Transilvanenii de naționalitate românească abstinentă totale dela urnele electorale deschise pentru dietă Ungariei, a aflată de nou că în acestu respectu situația nu s-a schimbat într-o nicio urmă ca răiunile, care ne-au impus abținerea în 1869 să există și pentru 1872;

de alta parte înse membrii acestei conferințe au adus cu sine tristă speranță că chiar și acei puini alegatori români pre căi i suferă legea cea vitregă a merge la urnele electorale, suntu espusi de către agentii partidelor politice la cea mai periculoasă corupție, carea amenintă poporul cu crima morale pre generațiuni înainte: aceasta singura considerație a îndupăcatu pre conferința de astăzi a luă următoarele

Concluse:

1. „Membrii acestei conferințe și împunăsiesc obligația de a luă în mâna cestionea electorale prin totă cercuirea electorală pre unde încă nu este prea tardiv, să a conduce pre alegatorii români la urnele electorale, înse numai în sensul programelor noastre naționale, cunoscute de totă lumea și cu scopul de a paraliza corupția.

2. Membrii acestei conferințe nu voru intra în negocieri și invioți său părțile electorale cu nici o partidă, carea nu va fi adoptată și susținută programul național român transilvanian.

3. Membrii conferinței voru susține și ajuta reușirea numai a acelora candidați, cari se voru obliga pre onore și în consciința lor, ca voru perseveră lângă programul național și o voru aperă barbașesc în totă vița lor, prin urmare, că alesi fiind în calitatea lor de deputati, nu voru participa la nici un fel de legislație, până când nu se va realiza programul național.

4. Membrii conferinței actuale ascăpătă dela deputații care pot să voru fi ales, ferindu-se de orice pasi care aru fi de natură de a compromite drepturile autonome ale marelui principat al Transilvaniei și libertatea națională a poporului român, mai verosu să remana perseveranța pre terenul deschis și datu nației întregi prin oricare și loru prin prea înalte rescripții imperiale și anume: cele din 21 Aprilie 1863 și cele din 15 Iunie 1863, care sunu în mare parte emanări ale diplomei Leopoldine, care înse cuprindu totu deodata cele mai solemnă promisiuni imperiale facute în favoarea nației române și în urmarea repetărilor petițiunii naționale.

Primindu adunarea acestu proiectu cu declarația de „Sa trăiescă“ decide să se predă unei comisiuni care loându-lu în perfractare să refere în sedintă de după prânz.

De membrii a acestei comisiuni se alegă: G. Baritiu, Axente Severu, E. Macelariu, Dr. Ratiu, M. Nicolă, Vic. Antonelli, Ladislau Vaidă, Gabr. Manu Vlașă, Dr. Tincu, Dr. Racuciu, Dr. Hodosiu, Dr. Nemesiu, Michailu Dobo Prof. Moldovanu și A. Horsiu.

Cu același se alegă să amane pre după prânz. Membrii comisiunii îndată său să adună în locuința dñi E. Macelariu, unde sub presidiul dñi Dr. Ratio, și sub desbateri, parte infocate în cea mai mare parte însă moderate, său petrecă cele mai interesante scene și potu dice celu mai însemnatu actu al dramei din Alb'a-Iuli'a, la care descriere sum însă necesitaru a me margini numai pre lângă o scurta dura adevărată expunere, căci descrierea întregului aru recere o carte voluminoasă, care din punct de vedere nu atâtă istorică cău mai multă psihologică, ce e dreptu, aru fi foarte interesante.

Eata decursul discussiunilor comisiunii:

Proiectandu-se din nou proiectul susu citatul pledeză pentru elu: Nicolă și Macelariu, apoi radicandu-se dñi prof. Moldovanu și renoiesce propunerea, carea dice că a facut-o și în conferința de sără premergătoare și carea merge în acolo că români din Ardélu să se abțină cu totul dela

alegera deputaților pentru dietă din Pest'a, conformu conchismului adunării din Mercurea, martorișcesc însă că densulu face același propunere, — și în casu de cău nu o aru primă comisiunea o va reînnoi și în conferință, — numai pentru că corespunde convictionilor sele că insă, de cău conferința din motive grave și mai practice nu o va primă, nici densulu nu va stațui pentru ducrea ei în deplinire ci se va supune votului majorității; are însă speranță că poporul (?) în majoritate precumpanitor consimte cu parerea sea.

Dupa o desbatere la care au participat mai mulți membrii comisiunii, același prin majoritate de 9, contra 7, (Baritiu, Axente, Nicolă, Manu Gavriilu, Dr. Tincu, I. Moldovanu și Horsiu) votatorii au respinsu propunerea dñi Moldovanu și au primitu propunerea formulată de Dr. Racuciu, că comisiunea „în principiu se invioiesce cu participarea românilor transilvanenilor alegători pentru dietă venită din Pest'a“, — lasându motivarea acestui conchism principal precum și delinearea punctului până la care are să mergă același activitate a românilor — pre după prânzul căci era deja la 2 ore.

Intrunindu-se după 3 ore membrii comisiunii de nou, se radica Dr. Racuciu și exprimându-si bucuria pentru primirea în principiu a „activității“, de către prin acestu conchism vede pregătitu terenul, pre care se potu să crede, că se voru să intrună cele două tabere politice, în care cu dureri și sfâșiată naționa română din Ardélu până astăzi, — declară că densulu proiectul datu comisiunii spre ante-consultare nu lăsă emanat din principiu activității, primitu dejă de comisiune, ci din contra atâtă prim introducerea cău și prin punctele singurative ale lui, — derogatoriu principiului activității. Dr. Racuciu astă adeca: 1) că motivarea conchismului datu comisiunii că proiectu, după care români numai pentru aceea aru parasi terenul passivității, pentru că „alegătorii suntu espusi de către agentii partidelor politice la cea mai periculoasă corupție, carea amenintă poporul cu ruina morale etc.“ nu aru fi suficiente pentru de a parasi passivitatea, de către acestu motivu, au existat fără indoială și în anul 1869, fiind că și atunci, că și astăzi că totu-două și preste totu locul, unde se alegă deputati, poporul a fostu și este espusu uneltirilor partidelor differite politice și corupțiunii. — Cu primirea acestei motivări, noi sunu să dă dura numai unu testimoniu, de cău nu de paupertate, apoi celu puternic de „scurta vedere“ în politica a barbatilor adunati la Mercurea în 1869, etc. Vorbitoare răga dura pre comisiunea să nu se sfîrșea să spune și să dă expresiune, de cău nu adeveratului motivu material, care pre passivității de până acum și indemna a parasi passivitatea apoi celu puternic acelu moiv formale, care, precum cu placere a esperiatu, este unirea partidelor noastre politice și necessitatea solidarității tuturor românilor.

2. Vorbitoare astă că provocarea repetată a proiectului la „programul național“ cunoscută de totă lumea, nu aru fi la locu, pentru că densulu d. e. care încă se tiene de totă lumea, nu scie, care este acea programă; ieră, de cău — precum și se obiectează că mai multe părți, — sub același programă s'ară intelege autonomia Transilvaniei și legile aduse de dietă din Sabiu în 1863/4, apoi densulu, — că cu atenție au urmarit totu acțiunile politice ale românilor din Transilvania — nu scie, n'a vediutu și nici nu a auditu că nația română din Transilvania să se fi esprimat cău-va prin vreo reprezentanță a sea legală și naturală, că privesc autonomia Transilvaniei și legile din 1863/4 de programu alu seu național.

Din contra, de cău cetește densulu, — că sa nu mergă mai departe — conchismul adunării naționale de pre cîmpul libertății și totu petițiunile care le-au datu anteluptatorii nostri naționali în anii 1849, 1850 și 1851, Imperatului și guveroului de atunci, și conchismul congreselor naționale din 1861 și 1863, — nicăi nu astă autonomia Ardealului esprimată necum că programu, dura nici macar că o condiție, sine qua non a nației române din Transilvania, ci mai verosu a astăzii aceea că programul național român a fostu totu-două esprimat în acele mijloace care conduc la egalitate, fraternitate și libertate, — la egală indrepărtare a nației române că atare cu naționalele conlocuitore în patria. Aceasta tientă densulu crede, că numai și numai prin autonomia Transilvaniei, de cău

condamnă, nu vomu desavuă, nu vomu înegri și nu vomu numi de tradatorii nici pre celu ce ne combată lucrările noastre.

Deci înainte cu Dileu!

Sabiu, 24 Ianuia (5 Iuliu) 1872.

Comitetul.

La cestiușa alegerilor de deputati dietali.

Cestiușa ca: sa aléga români din Transilvania deputati pentru sessionea dietale viitoare său? — e de prezentu rezolvita în două moduri. Conferința din 5—6 Maiu tineră în Sabiu a decisu mai unanim, că români sa ia parte din totă poterile la alegeri și să-si pună totu silintă d'alege deputati naționali; pre cîndu conferința specială a passivistilor din Alb'a-Iuli'a a proclamatu de nou passivitatea și retinerea totale dela alegeri.

Facia cu conchismul acestea unul altuia contradictorie, se nasce întrebarea: ca ce e de facut? că de care din ambele conchisme au a se tinea alegerii români?

Întrebarea același o rezolvă giurăstările insuși, — o rezolvă mintea sanetosă a fia-cărui alegători; de cău contempla giurăstarile asi cum suu și de cău le aprobătesc după cum se cuvine.

Este o regula a prudentiei, că între două reale sa alegi totu-două pre celu mai micu. Reu este pentru noi români că sa alegem pre basă legea vitrigă de alegere, ce preste acceptare să sustină încă, — și între machinationile ce se exercită de ambe partidele din dietă spre a-si câștiga luptatorii pre partea sea; dura reu și poate multă mai reu va fi, de cău noi ne vomu retrage de totu actiunea publică, — vomu cede terenul nostru de actiune altoră spre ocupare, — vomu dă poporul prada machinationilor și uneltirilor straine, spre a nu-lu mai putea chiamă pote nici cîndu său numai cu mari greutăți în rolul său, — și în fine de cău nu numai că ne vomu privă noi insuși de factorii acelui prin care singuru potem participă și noi la legislație și lucră spre imbuhatatirea sărăi noastre, — ci din contra vomu lasă că în locul acestoră să se alegă deputati de naționalitate straine, carii în numele nostru voru lucră chiaru în daună noastră, în contră intereselor vitale și mai imperitive ale nației noastre!

Nația română că atare, încă nu și-a exprimat voia nației sea, la care debuie să tienă față, care se mai subsumă sub numirea de român. — Ea și va exprima voia nației sea — și și-o poate exprima numai — într'unu congresu naționalu. Si acesta se va tinea și trebuie să se tienă, — amesurat u conchismul prime, după alegeri. — Ei, dura ce rezultat voru avea alegerile facia cu conchismul voiai nației întregi? Același pre usioru se poate calculă acum'a.

Sa presupunem ea congresul naționalu se va exprima pentru passivitate absolută, a la Mercurea — Belgradu; în casu acesta deputații alesi voru remâne simplu acasa și prin alegerea facuta vomu profită minimu atâtă, ca în locul deputaților noștri nu voru fi în dietă deputați străini, carii să lucre chiaru în contră intereselor noastre. — Dura înse de cău nația se va dechiară pentru activitate și participare la corpul legislativ — și același mai curențu e de accepta, după ce se scia că chiaru între passivistii din Belgradu o minoritate eclatantă a fostu și s-a dechiarat pentru activitate și participare la alegeri, — de unde vomu luă atunci deputații noștri carii să ne reprezentă în interesul celu adevăratu alu nației și pre basă programul naționalu ce va fi d'a se statori? Cu ce factori vomu intră în acțiune, de cău noi ne vomu fi îngrițu de ei; ci vomu fi predată terenele noastre altoră? Sa mai acceptăm atunci încă trei ani cu mâinile în sinu, până ce ni se voru mai luă încă și putinile condiții de viață și existenția ce le avem?

Iată dura că alegerile sunu reula celu mai micu, celu potem comite între giurăstarile de facia, — și de aceea debuie să alegem, debuie să ne încordâmu totu poterile spre a alege barbati, carii sunu în totu modulu capaci și apti de a ne reprezenta ori unde și ori cîndu interesele noastre naționale și carii voru dă apromissiune serbatorescă, cum ca voru tineea streasu la programul ce să-luva formulă nația în congresul seu naționalu, — ce se va tineea după alegeri.

Sabiu în 5 Iuliu 1872.

Fabiu.

d. e. i va lipsi o legătura electorală să nu dicu chiaru democraticea, dară drăptă — nici cându nu se va ajunge, fiindu ca în Ardealu nu suntemu numai noi români, că sa putem jucă cu elu după placu etc.

Dară abstragendu dela acăstă Dr. Racuciu crede, că conferinția de satia tocmai asiă de putieni că și cea din 5—6 Maiu dela Sabiu este îndreptată a statorii ea de capulu ei unu programu național, care să oblige pre toti români, de ore-ce ambe aceste conferinție suntu numai particulari și nu suntu nici decum nici în dreptu de a se geră de reprezentanția națională. Este dară de parere, că conferinția de acum să se marginășească pre lângă esprimarea dorintiei de a pasă toti români din Ardealu la urnele electorale; iera spre statorirea unui programu național, de care aru avă sa se tienă atâtă deputatii alegendi cătu și națiunea română — sa pună candidatilor de deputati singură condiție, că ei intrunindu-se indată după alegeri într-o conferinție să conchiamă singuri unu congresu său o conferinție generală a românilor din Transilvania, care apoi le va spune atâtă loro cătu și românilor, că ce au de facutu în viitoru. Pentru primirea acestei pareri se róga vorbitorulu cu atâtă mai multu, cu cătu crede, că cu aceea aru consumă și apartierii confirinției din Sabiu de o parte; iera de alta parte pentru că crede, că după ce nu a succesu Metropolitilor nostri de a adună pâna acum o conferinție generală și nefiindu-ne cunoscutu de cătu Esclentiele loru de cugetu său nu, a adună după alegeri unu congresu, nu ne remâne altă decâtă a concrede acăstă missiune deputatilor alegendi de naționalitatea română, cari de-si nu se potu privi de mandatari ai națiunei române, totusi trebuie să recunoștemu, că voru reprezentă convicțiunile majorității precumpanitare a românilor din Ardealu, ea prin urmare a atâtă dreptu: de a conchiamă o adunare generală română, le-amu puté dă fără că sa periclităm vre-unu dreptu esențial naționalu; iea cătu crede, că prin primirea acestei propunerii a sele nu se alterează nici vadi a capiloru nostri bisericesci, de ore-ce densii nu numai că nu suntu eschisi dară, se pote dice de siguru, voru fi cu aplausu chiamati a se pune în fruntea acelei conferinție generale. Afara de toate acestea proiectul din cestione și mancu, căci în elu se dice ea deputatii alegendi să remana acasă și la dietă din Pestă să nu mărgă. — La acăstă Dr. Racuciu a observat, că în oronem eventum se inviosece, numai să vădă odata solidaritate intre români, căci densulu acum deodata numai acăstă o doresce, fiindu convinsu, că în solidaritate și unire fratiesca mai usioru vom vedea dreptele aspirațiuni ale națiunei române împlinite. Au urmatu o scurta tacere, în decursul carei unii domni vorbeau în barbă propria altii cu vecinul, că apostoli la cin'a cea de lainsă, audiindu-se numai din cătu în cătu căte unu cuventu că: acăstă e cursa, astă ne prinde etc.,*) pâna cătu după ce, propunerea d-lui Moldovanu „de a nu lasă proiectul Drului Racuciu la discușione, căci acelă s'ară fi tienendu de desbaterea generală încheiată înainte de amedi, ci a trece la desbaterea specială a proiectului ce ne sta înainte” — după o replica scurta dară cam aspră a Drului Racuciu — respingandu-se de către comisiiune, lău cuventul ierăsi Dr. Hodosiu, apoi dlu Baritiu, cari ambi pre largo și în adeveru sără frumosu la ascultare a motivatul dreptulu de autonomia a Transilvania, dicendu Dr. Hodosiu între altele, că acăstă precum și legile din 1863/4 s'ară fi dechiarat de programu naționalu prin „pronunciamantul din Blasius” prin „pres'a naționale” etc.

*) Eata puslanimitatea și mintea cea tiermurita cum aluneca de iute la suspiciunări chiaru și fatia cu mintea cea mai sanatosă și intenționile cele mai bune, de-si e vorba de altu punctu de vedere — și apoi astfelu de mediocrități sa desbată și decida sörtea unei națiuni! Aru face bine suspiciunatorii sa mai mărgă la școala! Red.

cluselor cu temere de „agentii politici” și cu „corupțiunea” nu aru fi indestabilită, și se invioră a primi motivul Drului Racuciu „dorintă de a aduce pre români la o solidaritate”, lasandu apoi concluzula în privința punctelor 1—4 și a proiectului Drului Racuciu din cauza înaintării temporii — era déjà $5 \frac{1}{2}$ d. m. — conferinței, la care cu lucrul ne ispravitu și pornira cu totii.

In conferinția de după prânz, se cătu din nou proiectul comisiiunei și apoi după postă mai multoru și formulă în scrisu și dlu Moldovanu propunerea sea pentru passivitate absolută și se cătu că propunere a minorităției. Încependu-se discussiunea, la care participa — abstragendu dela mai multe persoane mai putieni cunoscute —

Dr. Hodosiu, Nicol'a, Antonelli etc. pentru proiectul majorităției, Moldovanu, Vitez (care atâtă era înținută de Mercurea încătu vorbea totu de „sânta Mercurea și de sănțele ei concluse”), Gaetanu etc. pentru proiectul minorităției, — desbaterea lău unu cursu de care se vede că chiaru Moldovanu et cons. se spariau, căci nomitul domn se sculă în fine și dechiarându că densulu numai și-a exprimat convingerea, dară nu tiene „moralis” de propunerea sea, — propune suspendarea siedintei pre 10 minute, că sa se poată uni părțile.

Primindu-se acăstă propunere opunuta de Hodosiu, Axente, după readunare și după ce se concese dlu L. Vaid'a, care nu audise nimică din desbaterea premergătoare, și-motivă parerea care în esenția consonă cu a D-rului Racuciu — s'a purcesu la votisare prin sculară și sedere și prin majoritate s'a primitu și s'a enunciato de concluzu propunerea lui — Moldovanu „de abținere totală dela alegerea de deputati pentru dietă din Pestă conformu concluzului dela Mercurea.” Era curiosu să fi vediutu cum se uitau membrii cei mai însemnatii a conferinției unulu la altulu încătu, dicu, era greu de gacită că consemnu ei cu acestu concluzu și posibila-lau său nu.

Destulu ca concluzulu s'a facutu și în cea mai bună concordia ne-amu dusu la — cina.

Era să-mi vîtu de unu incidente interesant. În mediodul discussiunii generale se radică adeca George Domzsa și aplaudatul de adunare propune: „Conferinția prezente sa se dechiară de reprezentanță a națiunei române din Transilvania și concluzele ei de obligatoriu pentru națiunea română.” Fiindu acăstă propunere sprinținită de mai mulți domni, iera d. E. Macelariu obiectându în privința formale, că deslegarea acestei întrebări sa se lase pâna după finirea discussiunii ce era déjà pre tapetu, — se radică Dr. Racuciu și cuașificându acăstă întrebare de cardinale pretinde că fără amânare sa se decida asupră ei, de ore-ce un'a aru fi tienută sea cătu s'ară primi propunerea lui Domzsa, și altă cătu s'ară respinge, ceea ce densulu cu atâtă mai multu ascăptă dela bunoulu semtiu alu adunărei, cu cătu toti trebuie să recunoște, că adunarea acăstă de-si e mai numerosă că cea din Sabiu, totu-si concluzelor ei nu se poate dă mai multă valoare fiindu să fără nici o forma legală numai de căti-va patrioti privați români conchiamata. In urmă acestei a propuse M. Nicol'a — recunoscându adeverul motivei D-rului Racuciu — trecerea la ordinea dilei preste acestu incidente, ceea ce se și primi de adunare care apoi și continua discussiunea.

Propunerea

dlui Dr. Demetriu Racuciu facuta în comisiiunea emisa de conferinția din Alba-Iuli'a:

Conferinția românilor adunati astăzi în Alba-Iuli'a tienendu strinsu la principiile egalităției, fraternităției și libertăției, fără a căroru observare nu se poate progresu, și pace precum intre diferențele clase a unei și aceleiasi națiuni, asiă nici intre diferențele națiuni, — de-si recunoște că regimul de astăzi precum și legile, cari suntu effusulu vointicii sele, nu observă ci din contra tare vatema acestor principii, — totusi avendo în vedere, că solidaritatea tuturor românilor de sub corona Ungariei și în specie a celor din Ardealu a devenit o necesitate absolută, precăndu scissiunea pericolitoză căle mai vitale interese și aspirațiuni drepte și legale naționale, — să-i înduplecată la urmatorul.

Concluzu:

Pet. 1. Din propunerea comisiiunei membrilor acestei conferinție și impună să-i obligațiunea că voru rugă și pre totă ceea-lalta inteligenția română,

care astăzi nu s'au infatisatu aici, — de a luă în mâna cestunea electorale prin toate cercurile electorale, pre unde inca nu este pre târziu, și a conduce pre alegatori români la urmă alegătoria.

Pet. 2. Membrii conferinției voru susține și ajută reușirea numai acelora candidati români, cari voru promite solemnă, că după finirea alegerilor voru conchiamă o adunare, conferinția său congresul generalu alu românilor din Transilvania, care adunare apoi va avea a decide asupră ulteriori procederi a românilor din Ardealu.

Jurnalele române în cestunea jidovilor.

(Urmare.)

„Gazeta de Bacău”, în numerul dela 31 Maiu, facendu aspre muștrari guvernului pentru calcarile talharescii ce se comitu în drumuri, denunța că siese jidovi au fostu atacati și din acăstă semnaliză... persecuție religioasă!

Spiritul sarcastic al acestei foi, care ne rechiama giubilei d-lui Jancu Negura, ne indemnă să reproducem căte-va din acele renduri:

„O banda de hoti, — dice „Gazeta de Bacău”, care după cătu astăzi este sub conducerea unui individu Draghici, s'a formatu în giurul Bacăului. Siese jidani ce mergeau la Moinescii au fostu atacati pre drumu, diu'a pre la 8 ore ante-meridiane.

„Va sa dica, iera-si persecuție religioasă! Resculati-ve jurnalisti jidani de aici și de aiurea, să strigati cătu ve ia gură că sunteti persecuțati aici la noi, unde voiti voi sa faceti Palestina unde vătăramadită într'unu număr ne mai auditu de mare, fără că sa ve fi chiamat cine va.

„Si apoi ore nu este persecuție căndu băndă ce a prădatu pre cei 6 jidani, a datu căte unu galbenu la 6 carausi din Versiesci, ce mergeau să care piatra la drumul de feru? Le-au datu căte unu galbenu carausilor, spunându-le să se întoarcă inapoi la muncă pamentului!“

Totu „Gazeta de Bacău” dela 7 Iunie publică o scrisore a junelui studinte lorascu, adresat jurnalului „Steu'a Belgica”, organu alu ducelui d'Aumale, că respunsu la unu articulu injurios ce acelu organu a facutu pentru români în cestunea jidovilor.

Iată acea scrisore pre care „Steu'a Belgica” a refusat de a o publică:

„Domnule redactoru,

„Amu remarcatul cu superare în numerul dvostre de eri 29 Apriliu, unu articulu asupră unui subiectu sără vechiu și cu toate aceste sără nou: „odioșele persecuționi a israelitilor din România.”

„Fiindu-ca d-vostra strigati la lume, permitetimi a me face echou să a ve respunde, că israelitii, gratia numerului loru, gratia influenței că mai multi dintre ei exercită pre lângă cabinetete straine, suntu persecutori iera nu persecuțati in România.

„Din Belgia, din Francia, cele ce se petrecu în acăstă sermana sără, se privesc prin ochiile, care de căa apropia căte odata obiectele, insiela a deseori ochiul asupră importantiei loru.

„Nu potu compara mai bine situatiunea României vis-a-vi de israelitii, de cătu cu situatiunea unui cultivatoru, care vediendu unu nuorul de corbi venindu spre alaturile sele, se gătescă a dă căte-va focuri de pusica în gramada, cu risculu de a răni căti-va, inse să scape recoltă sea. Tota lumea scia faimosulu „școală tu sa me punu eu.” Hei bine, politică israelitilor in România nu se basăza decâtă pre acestu unicu principiu. De aru si lasati in voia, România nu aru întârdia a se preface in o nouă Judea.

„Mi place a practica ospitalitatea, fără inse că prin acăstă sa voiesc că ospetele meu să-mi usurpe drepturile mele de statănu alu casei. Unu particularu poate să-si apere proprietatea, să sa refuse unui populu dreptulu de a-si apăra patria sea?

„Pentru că o națiune mare sa incerce a respinge agresiunea straine prin ori ce mijloco possibili, noi admitemu cu usiurintă, aplaudăm chiar; inse, că români ce dormu (dicendu asiă) sub ace-lă-si scoperelementu cu israelitii, înimicii loru declarati, sa-si permă ale spune că există inea, este barbaru, este criminalu.

„România, acăstă mica tiéra, voindu a fi libera, voindu a fi la ea, este ce-va neinteleșu sa uite legile sacre ale ospitalităției! Dumnedieule! Victor Hugo și comitele de Chambord prețuiesc mai putieni decâtă doi jidani din România.

„Pentru ce nu se predica indata o nouă crucea contră acestor barbari de români, carii îndrasnescu a voi sa remâna români?

„Israelitii au fostu alungati din Russia. Nimeni nu a disu unu covantu: bă ce dicu eu? s'a strigatu și inca nu destula de tare: Triésca Rusia! Astadi inca jidovii nu potu să mai multu de trei dile in Petersburg. Se dice vr'nu covantu?

„Laude poternicilor, și insulte celor mici. Iéta lumea și devis'a sea.“

Amu rogă pre confratii nostrii dela „Gazetă de Bacău“ sa nu se mire vediendu ca organele dumului d'Aumale injura pre români in cestiunea jidovilor și in urma refusa publicarea respunsurilor; asiā suntu ducii... d'Aumale in tota lumea. Vedeti-le organulu de publicitate din România, — căci si România 'si are pre ducii sei d'Aumale, in miniatuра déca nu alta-feliu!

„Semenatorulu“ din Berladu dela 3 Iuniu in articululu seu de fondu aduce noi revelări in cestiunea jidovilor dela Ismailu.

Iéta cum 'si incepe elu articlu seu de fondu:

„In facia diverselor manifestazioni ce s'au urmatu și se urmădia inca dupa urciosulu atentatului jidovescu dela Ismailu, se pote vedea din ce in ce mai multu, ca acést'a nu a fostu de cău inadinsu facutu spre a servî de motivu la tota aceste manifestări.

„Avuramu de mai mult-ori a vedea pre jidovi silindu-se cu ori-ce preciu, prin sapte revoltăre, a intarită indignatiunea românilor că sa pote apoi totu ei strigă: ca suntu persecutati. Colectiunile diverselor loru organe de publicitate stau facia spre a ne aretă ca tota dibaci'a tacticei consiliante de conducetorii jidovilor, consta in aceea de a provoca necontentu conflicte.

„Este evidentă ca esista in România o miscare combinata a jidovilor. Ea consista principalmente a crea agenti provocatori insolenti de ignorantia și de fanatismu. Unul din organele loru cele mai accreditate, jurnalul „Israelitul Român“, dicea alta-data „Este neaperatu ca o séma din voi sa se espuna, pentru că intregul poporul israelit sa-si pote ajunge la scopu in România“.

„Déca vomu cercetă bine faptele, vomu vedea ca in tota ocasiunile acést'a a fostu dogma fundamentală a conduitei jidovilor. Dela 1866 începere, mai cu séma, nu este conflictu, urmatu intre jidovi și români care sa nu fi avutu de principale instigatori insolenti a provocătoare a unui jidovu.

„In perfidele loru combinationi intra, se vede, ca mai alesu in tempulu de facia, sa provoce unu nou incident; și neaperatu ca nicaire nu poteau a-si alege mai bine loculu decât in partea Bassarabiei, unde populatiunea este mai amestecata și poate mai lesne de emotionatul.

„Ce saptă mai revoltăre potea fi alt'a decât aceea de a profană insa-si catedral'a din Ismailu? — „Soborul“ cum se numesce in localitate; — acea biserică către care mai cu osebire se îndrepta cu pietate și cu celu mai mare respectu religiosu privirile tuturor creștinilor din acea parte? Ce lovitura mai săngerăsa se potea dă semtiemantului unei populatiuni decât aceea de a se luă sacrele vase care servescu la deplinirea celor mai mari mistere ale religiunii, și a se aruncă in latrinele pline de escrementele jidovesei? Lovitura era din cele mai bine combineate, efectulu ei era asicoratu. Nu fù greu jidovilor a-si astăi și instrumentul; acesta fù miserabilele Silberman, calfa de croitoru.

„Instructiunea, chiaru asiā cum o afilămu relatata in raportulu prin care dlu Cost'a-Foru lovesce verdictulu juratilor din Buzeu, chiaru asiā precum ea resulta din insa-si publicationile jidovesci cari dau séma despre acestu procesu; acea instructiune ori cău de ciuntita este ea in aceste relatiuni, arata pâna la evdentia, ca Silberman nu dela sine a comis revoltaoriul sacrilegia dela Ismailu, că instigato, impinsu de executorii unui planu de mai nainte combinato in scopu de a se ajunge la nisice resultate pre cari cu ori-ce pretiu ei voiau ale face inevitabili.

„Numele teu va fi cunoscutu pre tota facia' pamentului, că anulu ce vei glorifică judaismulu,“ dice avutulu Goldschlager către miserabilele Silberman; și rabinulu Alter Brandes venea in facia spre a inteti prin presintia lui fanatismulu in anim'a instrumentului alesu spre executarea crimei.“

O! déca o minte agera, déca o vointia fermu decisă a descoperi adeverul aru și condusu cu perseverantia acesta cercefare, căte lucruri s'ară si descoperit uinca! și ce alarmă s'ară si resarită de aici pentru tota lumea asupr'a criminalelor uinelirii cu cari jidovii se fortărează a provocă tulburări, că apoi totu ei sa pote strigă prin lumea întrăga ca suntu persecutati! Din nenorocire inse lucrurile s'au petrecutu altu-feliu; și, in locu de a distigmatiză crim'a s'a cautat a se stigmatiză justitia care a pronunciat just'a pedepsire. In locu de a se descoperi instigările ascunse cari au condus spre efectuarea ei, insa-si procurorile generale, înțea justitiei, a venită a cere de a nu se tienea în séma nici macaru acele marturisiri facute in cursulu iustrucluieei, că a se dă credere deplina uomai tagaduirilor de rea credintă, aduse in facia judecatiei de către nisice inculpati, cari avusera totu tempolo a se sfatuí și a se decide la o mintire sfrunză.

„Cari suntu astadi rôdele unei asemenea procedări? Jidovii se pravalează de ea înaintea lumei, spre a ne calumnia, spre a ne acuza. Totul era pregatit de mai înainte, și cu o unitate de actiune miraculoasă pretutindene: in orasiele cele mari, in parlamente, in senulu guvernului chiaru, s'a isbutită a se dă acestei afaceri importantă unei cestiuni.“

Dupa aceste desvoltări, din care se vede claru că diu'a ca numai cestiune religioasă nu pote fi in cestiunea jidovilor din România, „Semenatorulu“ și sfersiesce articululu areându casulu pentru care România este nevoita a luă mesuri contră jidovilor.

Iéta cum 'si sfersiesce articululu „Semenatorulu“ din Berladu :

„Esista membrii ai internationalei in tota tierile, inse numai Francia se vedeu nevoita a luă mesuri contră acestei asociatiuni; pentru ca numai acolo acesta asociatiune a devenită unu periculu pentru insusi esistenti'a statului!“

„Esista jesuitii pretutindeni, inse nicairi că in Germania mesure contră asociatiunei loru nu se mai iau, pentru ca acolo astadi mai multu decât ori unde, acesta asociatiune a ajunsu unu periculu pentru statulu germanu.

Asemenea esistu jidovii și in alte state, nicairi inse gramadirea loru nu este mai mare decât in România nostra, nicaire organizarea loru nu este mai compacta, actiunea loru mai unită, tonintiele loru mai derimatore pentru insa-si esistenti'a nationala a statului, decât la noi. Pentru ce dăra numai semtiemantele nostru de conservare și de apărare sa fia tratate de pasiune pre cându in Francia, in Germania, pretutindene nisice semtieminte identice suntu socotite că legitime și juste?

(Va urmă.)

mai adunată ore cari putini și au contribuitu o sunultia mica. Apoi au fostu cin'a la care au luat parte mai multi barbati eruditii, și s'au radicatu deosebite toaste.

Varietăți.

* * * Alegeri. In Covasna a fostu unu tumulto asiā de mare cu ocaziea alegerilor la dieta, incătu a fostu de lipsa sa mergă acolo 3 companii de pedestre din Brasovu și 2 escadrone de husari din Presmeru. Actul de alegere e sistat.

— In Scaunulu Noerichiolui s'au alesu doi sasi deputati la dieta, pentru ca români s'au imparțit cu voturile. Lipsa de disciplina nu pote avea alte urmări.

— Urmări de ale inteleptei passivități dela Alb'a - Iuli'a. In cercul Vintilui inferior, români alegatori erau in sigura majoritate. Omenii erau pregatiti cu tota cele de lipsa pentru alegeri, ba cei mai multi calcasera cale indepartata și sosira la loculu unde aveau sa voteze. Vine passivitatea, candidatul si retrage candidatură, români vinu in confuziune, unii pleca a casa, altii votăzo, — — pentru Barcsay Akos, unu unguru.

* * * Intemplare nenorocosa. Advocatul tenetu din Pest'a Ioanu Mustetiu in dilele trecute s'au impuscatu; cauza acestei sinucideri inca nu s'au potutu astă. Nenorocitulu au fostu si esactoru si fiscalu alu fundatiunei lui Gojdu. Fără indoiela de sucesorele lui in acesta cualitate se va denumi d. Dimitriu Ionescu.

Indreptări la „Causa româna in 1872“ publicata in nrrii 47 si 48.

Alin. I. rend. 2 in locu de: „publica mai multu“ cetece: „publica de mai multu“.

Al. III. rend. 4. „a fi urmatu“ cetece: „a fi alterat“.

Al. VI. rend. 3—4 „-e seu numai“ cetece: „o faca numai“.

Al. VIII. rend. 29 „sasi romani“ cetece: „sasii si romani“.

Al. X. rend. 18 și 20 in locu de „pag. I“ cetece: „pars I“.

Al. XV. rend. 19 — „in anu“ pune: „juniu“.

Al. XVIII. rend. 4. in locu de „a. 1726“ cetece: „1526“.

Al. XVIII. rend. 3 „legaturi stirinse“ pune: „legaturi mai strinse“.

Al. XXIV. rend. „Ardealu“ pune: „Ardealu la alegeri“.

Al. XXV. rend. 40 „amintite si celu“ cetece: „amintite, celu“.

Al. XXV. rend. 5 in locu de: „că“ pune: „cu“.

Al. XXVIII. rend. 9 in locu de: „inarticulatio nationales“ cetece: „inarticulatio nationis“.

Al. XXVIII. rend. 17 in locu de: „ce multiamă“ pune: „ce potea multiamă“.

Al. XXXI. rend. 19 in locu de: „operatu“ cetece: „aparatu“.

Al. XXXIV. rend. 6 in locu de: „se stersera“ cetece: „ce stersera“.

Al. XLIII. r. 11 in locu de: „XII“ cetece: „VII“.

Al. XLV. in locu de „garantédia bisericei“ cetece: „garantédia autonomia bisericei“.

Al. XLIX r. 35 „Ungariei“ pune: „Ungariei si Transilvania“.

Al. XLIX. in rendulu antepenult cetece in locu de: centrale sub, „centrale. — Sub“.

Al. L. r. 9, „si spre scopuri publico-politice“ cetece: „nu insa si spre scopuri publico-politice“.

Concursu.

Pentru ocuparea unei statuii invitatoresti la scola normata româna gr. or. din opid. Bradu se scrie prin acést'a pâna in 1 Augustu a. c. concursu.

Cu acést'a statuie este impreunata o lefa anuala de 450 fl. v. a., care se plateste in rate lunare anticipative.

Doritorii de a occupa acést'a statuie au sa documenteze: cumca suntu de religiunea gr. or., au absolvatu celu putinu 4 clase gimnasiali, cursulu pedagogicu seu teologicu si cumca pâna acum au avutu o purtare morală si politica întrăga si nepătata, iéra petitunile sa si le indrepteze la subsemnatul in Bradu (Zarandu).

Bradu 12 Iuniu 1872.

Comitetulu representantei gimnasiali.
Nicolau I. Miheltianu,
Prot. si presied. comit.

(3—3)